

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาผลการใช้กระบวนการนิเทศภายในโดยคณะกรรมการมีส่วนร่วมในกลุ่มโรงเรียนพิมาย สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอปราสาท จังหวัดศรีสะเกษ โดยได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยดังนี้

กลุ่มประชากรที่ใช้ศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในกลุ่มโรงเรียนพิมาย สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอปราสาท จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 8 โรงเรียน รวมมีประชากรจำนวน 77 คน ดังนี้

1. โรงเรียนบ้านพิมาย	จำนวน	18 คน
2. โรงเรียนบ้านสนาย	จำนวน	11 คน
3. โรงเรียนบ้านโนนคั่ง	จำนวน	8 คน
4. โรงเรียนบ้านขามม่วง	จำนวน	8 คน
5. โรงเรียนบ้านโป่ง	จำนวน	8 คน
6. โรงเรียนบ้านไฮ	จำนวน	8 คน
7. โรงเรียนบ้านโพธิ์สามัคคี	จำนวน	9 คน
8. โรงเรียนบ้านเหล็ก	จำนวน	7 คน
รวม		77 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

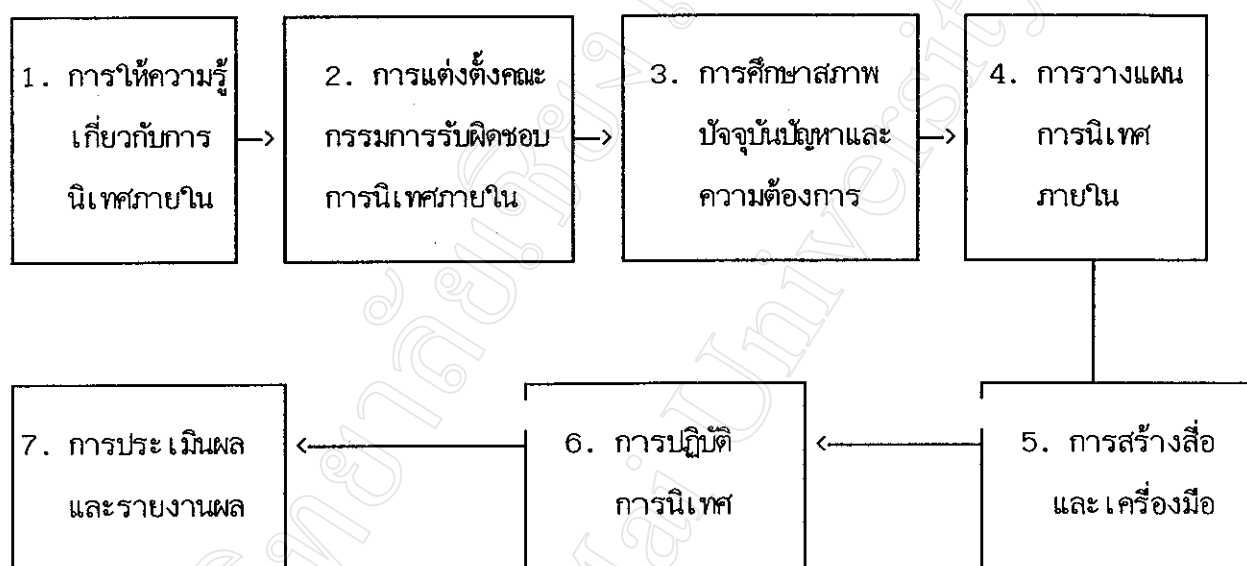
การวิจัยการนิเทศภายในในกลุ่มโรงเรียนพินัยทั้ง 8 โรงเรียนนี้ได้นำรูปแบบการนิเทศภายในโดยคณะครูมีส่วนร่วมมาใช้ปฏิบัติ ซึ่งผู้วิจัยได้ประยุกต์จากกรอบแนวคิดกระบวนการนิเทศภายในของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้มีการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่องและสม่ำเสมอ และให้มีกิจกรรมการนิเทศที่เกิดขึ้นจากการมีส่วนร่วมของคณะครูในโรงเรียนโดยมีส่วนร่วมในการคิด มีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล อันจะส่งผลให้เกิดการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนตรงตามสภาพปัญหาและความต้องการ และคณะครูมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีความจริงใจในการร่วมมือเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

ผู้วิจัยได้กำหนดกระบวนการนิเทศเป็น 7 ขั้นตอนคือ

1. การให้ความรู้เกี่ยวกับการนิเทศภายใน
2. การแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบการนิเทศภายใน
3. การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ
4. การวางแผนการนิเทศภายใน
5. การสร้างสื่อและเครื่องมือ
6. การปฏิบัติการนิเทศ
7. การประเมินผลและรายงานผล

โดยใช้เวลาดำเนินการทั้ง 7 ขั้นตอน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2538 ระหว่างวันที่ 1 พฤษภาคม 2538 ถึงวันที่ 15 สิงหาคม 2538

แผนภูมิที่ 1 แสดงขั้นตอนกระบวนการนิเทศภายในโดยคณะกรรมการมีส่วนร่วม

ที่มา : ประยุกต์มาจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2538, หน้า 88

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้จัดทำเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามกระบวนการนิเทศภายใน โดยคณะกรรมการมีส่วนร่วม 7 ขั้นตอนดังนี้

1. การให้ความรู้เกี่ยวกับการนิเทศภายใน

1.1 โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ กระบวนการนิเทศภายในโดยคณะกรรมการมีส่วนร่วม
กลุ่มโรงเรียนพินาย สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอปรางค์กู่ จังหวัดศรีสะเกษ

1.2 คู่มือดำเนินการ กระบวนการนิเทศภายในโดยคณะกรรมการมีส่วนร่วมในกลุ่มโรงเรียน
พินาย สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอปรางค์กู่ จังหวัดศรีสะเกษ

2. การตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 2.1 แบบบันทึกการประชุมเพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน
3. ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ
 - 3.1 แบบสำรวจข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นในการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 3.2 แบบบันทึกการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา
 - 3.3 แบบสอบถามความต้องการของครู
 - 3.4 แบบบันทึกการประชุมระดมความคิดเห็นในการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการ
 - 3.5 แบบบันทึกการวิเคราะห์ สาเหตุของปัญหา และกำหนดทางเลือก
 - 3.6 แบบบันทึก ความต้องการของครู และกำหนดทางเลือก
4. การวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 4.1 แบบบันทึกการวางแผนเพื่อกำหนดกิจกรรมการนิเทศภายใน
 - 4.2 แบบโครงการนิเทศภายใน
 - 4.3 แบบบันทึกปฏิบัติตามโครงการนิเทศภายในโรงเรียน
5. การสร้างสื่อและเครื่องมือ
 - 5.1 แบบบันทึกการสร้างสื่อและเครื่องมือ
6. การปฏิบัติการนิเทศ
 - 6.1 แบบบันทึกการปฏิบัติตามโครงการนิเทศภายใน
7. การประเมินผลและรายงานผล
 - 7.1 แบบสอบถามก่อนและหลังการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนตามกระบวนการ

นิเทศภายในโดยคณะกรรมการมีส่วนร่วม แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามแบบเลือกและเติมข้อความ ตามความเป็นจริง

ตอนที่ 2 การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน เป็นแบบ
สอบถาม มาตรฐานประมาณค่า (Rating Scale)

ตอนที่ 3 สภาพปฏิบัติจริงตามกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน เป็นแบบ
สอบถาม แบบเลือกตอบพร้อมแสดงเหตุผลประกอบสั้น ๆ

ตอนที่ 4 กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน เป็นแบบสอบถาม แบบจัดลำดับ
ความสำคัญตามสภาพการปฏิบัติจริง

7.2 แบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียนและคณะครูเกี่ยวกับผลการใช้กระบวนการ
นิเทศภายในโดยคณะครูมีส่วนร่วม เป็นแบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า (Rating Scale)

7.3 แบบสังเกตพฤติกรรมครูในการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในโดยคณะครู
มีส่วนร่วม

7.4 แบบสัมภาษณ์ ผู้บริหารโรงเรียนและคณะครูเกี่ยวกับผลการใช้กระบวนการ
นิเทศภายในโดยคณะครูมีส่วนร่วม

การดำเนินการและการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดทำเครื่องมือ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลทุกขั้นตอนตามกระบวนการ
นิเทศภายในโดยคณะครูมีส่วนร่วม โดยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชุมชี้แจงผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนพินาย สังกัดสำนักงานการประถม
ศึกษาอำเภอปรางค์ญ์ จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 8 คน เพื่อให้เข้าใจถึงวัตถุประสงค์ หลักการ
วิธีการ และขอความร่วมมือ ในการนำกระบวนการนิเทศภายในโดยคณะครูมีส่วนร่วมมาใช้ใน
โรงเรียนภายในกลุ่มโรงเรียนพินาย

2. ดำเนินการเก็บข้อมูลตามแบบสอบถามก่อนปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน ตาม
กระบวนการนิเทศภายในโดยคณะครูมีส่วนร่วม จากผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนกลุ่มโรงเรียน
พินาย จำนวน 77 คน

3. จัดอบรมผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนกลุ่มโรงเรียนพินายตามโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการนิเทศภายในโดยคณะครูมีส่วนร่วมทุกคน ใช้เวลาในการอบรม 1 วัน พร้อมมอบคู่มือดำเนินการนิเทศภายในโดยคณะครูมีส่วนร่วม ให้ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนคนละ 1 เล่ม

4. ประชุมชี้แจงผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนตามโรงเรียนแต่ละโรงเรียนเพื่อทำความเข้าใจขั้นตอนการปฏิบัตินิเทศภายในโดยคณะครูมีส่วนร่วมและชี้แจงการใช้แบบบันทึกผลการปฏิบัติการนิเทศภายใน พร้อมนี้ได้ร่วมสังเกตการประชุมของคณะครูแต่ละโรงเรียนเพื่อพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในตามขั้นตอนที่ 2 ของกระบวนการนิเทศภายในโดยคณะครูมีส่วนร่วม

5. ดำเนินการติดตามให้คำปรึกษาและเสนอแนะในการดำเนินการนิเทศภายในโดยคณะครูมีส่วนร่วมให้แก่โรงเรียนภายในกลุ่มโรงเรียนพินาย แต่ละโรงเรียนเป็นระยะตามขั้นตอนที่ 3-6 คือ การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ การวางแผนการนิเทศภายใน การสร้างสื่อและเครื่องมือ และการปฏิบัติการนิเทศ

6. ดำเนินการเก็บข้อมูลตามเครื่องมือและแบบสอบถามเพื่อประเมินผลการใช้กระบวนการนิเทศภายในโดยคณะครูมีส่วนร่วม ตามขั้นตอนที่ 7

7. นำผลจากการดำเนินงานและการใช้เครื่องมือในการปฏิบัติการทุกขั้นตอนมารวบรวมเพื่อวิเคราะห์ผลการใช้กระบวนการนิเทศภายในโดยคณะครูมีส่วนร่วมต่อไป

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามปฏิทินการวิจัยในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2538 ดังนี้

18 พฤษภาคม 2538	ดำเนินการอบรมผู้บริหารและครู จำนวน 77 คน
22-23 พฤษภาคม 2538	ผู้วิจัยไปร่วมประชุมการดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนและสังเกตพฤติกรรมใน
ทุกโรงเรียน
12-13 มิถุนายน 2538	ผู้วิจัยติดตามผลการดำเนินการนิเทศภายในโดยคณะครู
มีส่วนร่วมทุกโรงเรียน ครั้งที่ 1

- 4-5 กรกฎาคม 2538 ผู้วิจัยติดตามผลการดำเนินการนิเทศภายในโดยคณะครู
มีส่วนร่วมทุกโรงเรียน ครั้งที่ 2
- 7-8 กันยายน 2538 ผู้วิจัยร่วมประชุมสรุปผลการดำเนินการนิเทศภายใน
โดยคณะครูมีส่วนร่วมในทุกโรงเรียน
- 9-30 กันยายน 2538 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามแผนการสอน
และสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนทุกคนใน
กลุ่มโรงเรียนพินาย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาผลการใช้กระบวนการนิเทศภายในโดยคณะครูมีส่วนร่วมในกลุ่มโรงเรียนพินาย
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอปรางค์กู่ จังหวัดศรีสะเกษ ได้ดำเนินการในการวิเคราะห์
ข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลจากการตรวจสอบเอกสาร แบบบันทึกตามขั้นตอนการปฏิบัติการนิเทศภายใน
โดยคณะครูมีส่วนร่วมทุกชั้นตอน จากแบบสัมภาษณ์และแบบการสังเกตพฤติกรรมจากผู้บริหารโรงเรียน
และครูผู้สอน ทั้ง 8 โรงเรียนภายในกลุ่มโรงเรียนพินายดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิค
การวิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุปผลทุกขั้นตอนและสรุปผลการใช้กระบวนการนิเทศภายในโดยคณะ
ครูมีส่วนร่วมเป็นภาพโดยรวมของกลุ่มโรงเรียนพินาย

2. ข้อมูลจากแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มาตรฐานให้
คะแนนตามเกณฑ์กำหนด คือ

มากที่สุด	ให้	5	คะแนน
มาก	ให้	4	คะแนน
ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
น้อย	ให้	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

และนำคะแนนที่ได้มาคำนวณหาค่าสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เป็นรายข้อและรายด้าน เพื่อประเมินผลการใช้กระบวนการนิเทศภายในโดยคณะครูมีส่วนร่วมของกลุ่มโรงเรียนพิมาย โดยแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดดังนี้

4.21 - 5.00	มากที่สุด
3.41 - 4.20	มาก
2.61 - 3.40	ปานกลาง
1.81 - 2.60	น้อย
1.00 - 1.80	น้อยที่สุด

และหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) เพื่อให้ทราบการกระจายของคะแนนในแต่ละข้อ ในแบบสอบถาม

3. นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามข้อ 1 และ 2 มาจัดเรียงลำดับโดยพิจารณาความสอดคล้องสัมพันธ์กันตามขั้นตอนและสรุปผลการใช้กระบวนการนิเทศภายในโดยคณะครูมีส่วนร่วมในกลุ่มโรงเรียนพิมาย สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบางกร่าง จังหวัดศรีสะเกษ เขียนรายงานการวิจัยเชิงบรรยายวิเคราะห์